MS 21.2.2024

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

MmV@eduskunta.fi

Asia: E 58/2023 vp Valtioneuvoston selvitys: Suomen avaintavoitteet EU-vaalikaudelle 2024–2029

Päivittäistavarakauppa PTY ry kiittää mahdollisuudesta antaa kirjallinen lausunto ja tulla kuulluksi käsiteltäessä E-kirjettä Suomen avaintavoitteet EU:n strategiseen agendaan ja tulevan komission ohjelmaan vaikuttamiseksi.

Hallitus on valmistellut tavoitteet koko tulevan EU-kauden ajalle, mutta sen rinnalla laaditaan ajantasaset tavoitteet ja vaikuttamisstrategiat kullekin vuodelle.

PTY toivoo, että tällä toimintatavalla lisätään yhteistyötä valtiovallan ja eri sidosryhmien kesken ja samalla lisäten EU-edunvalvonnan vaikuttavuutta.

Suomen pääprioriteetit ovat Euroopan strategisen kilpailukyvyn vahvistaminen, Euroopan kokonaisturvallisuuden parantaminen ja puhtaan siirtymän sekä biotalouden ja kiertotalouden mahdollisuuksien parantaminen.

Strateginen kilpailukyky
Sisämarkkinoiden kehittäminen on keskeinen osa strategisen kilpailukyvyn vahvistamista. On hyvä, että se perusmuistiossa tunnistetaan olevan keskiössä tehokkaan valtiontuki- ja kilpailupolitiikan lisäksi. On tärkeää, että edellisen komission aloitteita kuluttajille annettavien elintarviketietojen harmonisoinnin osalta jatketaan, samalla syventäen olemassa olevia vaikutusarviointeja.

Maatalouden ja koko ruokaketjun roolia tulisi korostaa perusmuistiossa. Sen kannattavuus on edellytys suomalaisen ruoantuotannon jatkumiselle ja näin ollen sillä on tärkeä merkitys huoltovarmuudelle sekä maamme kokonaisturvallisuudelle.

Suomen tavoitteena on parempi ja vähäisempi EU-sääntely. Tämä vastaa suoraan viimeaikaisten maanviljelijöiden mielenosoitusten syihin, jotka keskittyvät pääosiin seuraaviin EU-tason teemoihin: tiukat ympäristösäädökset; kasvava kuilu tilan todellisuuden ja lainsäädännön (eurooppalaisen ja kansallisen) välillä; liian monimutkainen lainsäädäntö ja hallinnon yksinkertaistamisen tarve sekä tasapuoliset toimintaedellytykset EU:n ja tuontituotteiden välillä. Huomion kiinnittäminen tarpeettoman hallinnollisen taakan sekä liiallisen yksityiskohtaisten velvoitteiden luomiseen on siksi tervetullutta. Sääntelyn vaikutukset yritysten kilpailukykyyn on otettava kattavasti huomioon ja sääntelyn on oltava ennakoitavaa, jotta yritykset uskaltavat investoida toimintaansa, mihin perusmuistiossakin viitataan.

Puhdas ja digitaalinen siirtymä

MS 21.2.2024

Suomi korostaa, että unionissa on jatkettava johdonmukaisesti ilmastonmuutoksen vastaisia ja luonnon monimuotoisuutta vahvistavia politiikkatoimia huomioiden kestävän kehityksen periaatteet.

Kun elintarviketuotannon kestävyys ja kilpailukyky kulkevat käsi kädessä, on vaikutettava, että vihreä siirtymä tehdään reilulla, fiksulla ja ketään syrjimättömällä tavalla. Ruokaketjuun kohdistuvien toimenpiteiden tulee olla kannustavia ja kustannustehokkaita.

Suomi katsoo, että digitaalisilla ratkaisuilla ja niiden varhaisella käyttöönotolla edistetään myös puhdasta siirtymää, ja datan saatavuuteen, vapaaseen liikkumiseen ja hyödyntämiseen kiinnitetään huomiota. Näillä tavoitteilla on yhteys strategisen kilpailukyvyn piiriin kuuluviin tavoitteisiin tehostaa resurssitehokkuutta ja kiertotalouden toimivuutta.

Kaupan alan yrityksillä on keskeinen rooli uusien, puhdasta siirtymää ja resurssitehokkuutta lisäävien digitaalisten teknologioiden käyttöönotossa ja kiertotalouden valtavirtaistamisessa. Yritykset tarvitsevat tukea puhtaan ja digitaalisen siirtymän edellyttämien ratkaisujen kehittämiseen, mikä on välttämätöntä ottaa huomioon sekä EU-rahoituksen kohdentamisessa että sääntelyssä. Datan saatavuudesta on huolehdittava, jotta yritykset voivat täyttää jo nykyiset, mm. vastuullisuuteen liittyvät raportointi- ja muut velvoitteensa. Samalla on huolehdittava siitä, että datan avoimuuden lisäämisen hyödyt ja kustannukset jakautuvat tasaisesti eri yritysten ja toimialojen välillä, jotta esimerkiksi kansainväliset digijätit eivät pääse perusteettomasti hyötymään kotimaisen kaupan alan ja ruokaketjun datavarannoista.

<u>Kokonaisturvallisuus ja vahvempi Eurooppa</u>
PTY pitää hyvänä muistiossa ruokaturvasta todettua. Ruoantuotanto on maatalouden tärkein tehtävä. Viimeaikaiset kriisit ovat korostaneet elinvoimaisen maaseudun merkitystä omavaraisuuden, huoltovarmuuden ja turvallisuuden takaajana.

Perusmuistiossa todetaan, että Suomi tunnistaa tulevan laajentumisen merkityksen EU:n yhteisessä maatalouspolitiikassa. Laajentumisella tavoitellaan EU alueen vakautta ja vaurautta ja nykyistä suurempia sisämarkkinoita ja on sinällään koko Euroopan unionin perimmäinen tavoitekin. Se kuitenkin edellyttää riittävän pitkiä siirtymäaikoja ja maataloustukijärjestelmän ja siihen liittyvien rakenteiden kuten ympäristötoimien ja - korvausten uudistamista järkevästi.

Kunnioittavasti

Päivittäistavarakauppa ry

Kari Luoto

Toimitusjohtaja